

§ 9 (2. odst.) má na zřeteli případ zrušení prac. poměru ipso facto bez jakéhokoliv dalšího projevu vůle té či oné strany, směřujícího k rozvázání prac. poměru, jednoduše tím, že zaměstnanec v pracovní den nedostaví se do práce, aniž se téhož dne řádně omluvil. Ustanovení první a poslední věty si tudíž neodporují, neboť první věta upravuje rozvázání prac. poměru projevem vůle jedné ze smluvních stran, kdežto poslední věta má na zřeteli rozvázání prac. poměru i bez takového projevu. První a poslední věta § 9 pracov. ř. nejsou také v odporu s větou třetí. Tato vztahuje se na dělníky, zmíněné ve větě druhé (arg. slova »tyto dělníky«), kteří mohou zásadně vystoupiti teprve po dokončení převzaté práce, a smysl této třetí věty je ten, že za předpokladů uvedených v §§ 82, 82 a) a 83 živn. ř., resp. §§ 120, 121 a 122 živn. zák. může i pro tyto dělníky pracující v úkolu skončiti prac. poměr před dokončením převzaté práce. Z uvedeného plyne, že žal. úřad neprávem odepřel vidovati prac. řád pro domnělý rozpor mezi ustanoveními § 9 pracovního řádu.

Naproti tomu žal. úřad právem uznal, že všeobecné ustanovení prac. řádu, podle něhož může prac. poměr kdykoliv bez předchozí výpovědi a bez udání důvodů býti zrušen, zákonu odporuje. Podle § 100 živn. zák. úprava poměrů mezi samostatnými živnostníky a jejich pomocnými pracovníky, o jaké v daném případě nesporně jde, je zásadně předmětem volné úmluvy stran. Není-li takové úmluvy, rozhodují podle 2. odst. § 100 zvláštní předpisy pro úpravu takových poměrů vydané. K tomu je však připojen dodatek: »ināče platí zákon ze dne 13. července 1922 č. 244 sb. z. a n.«. Tímto dodatkem je řečeno, že normy zákona z 13. července 1922 č. 244 Sb. nadále platí. Ustanoveními hlavy VI. živn. zák. nebyla tedy zrušena ustanovení zák. z 13. července 1922 č. 244 Sb., platí tedy zejména i pro pomocné pracovníky živnostenské na Slov. a Podk. Rusi ustanovení §§ 13, 14, 15 a 16 tohoto zákona o lhůtách výpovědních. Tato ustanovení však podle § 25 téhož zák. nemohou býti služební smlouvou ani zrušena ani omezena a mají tedy povahu norem kogentních. Ustanovení tato vylučují tedy úmluvu, že prac. poměr může býti zrušen kdykoliv bez udání důvodů, a že prac. poměr již tím se ruší, když zaměstnanec nedostaví se v pracovní den do práce, aniž se téhož dne řádně omluvil. Ke zrušení prac. poměru je naopak zapotřebí výpovědi vázané na určitou minimální lhůtu podle toho, o jakého zaměstnance se jedná a jak dlouho tento ve službě se nachází. Bez výpovědi lze rozvázati prac. poměr uzavřený na dobu neurčitou jen v případech uvedených v §§ 120 a násl. živn. zák. Proto ustanovení prac. řádu, že prac. poměr lze zrušiti kdykoliv bez výpovědi a bez udání důvodů, příčí se ustanovením §§ 13 a násl. a 25 zák. č. 244/1922 Sb. a tím i ustanovení § 100 živn. zák., jenž tato ustanovení výslovně ponechává v platnosti. Odepřel-li proto úřad vidovati prac. řád pro nezákonnost první a poslední věty § 9 prac. řádu, jednal úplně ve shodě se zákonem.

Č. 11.515.

Z á v o d n í v ý b o r y: Pro spolehlivý úsudek v otázce, zda závodní výbor zaniká pro přerušení výroby v závodě na dobu delší jednoho měsíce, nestačí pouhá domněnka o tom, na jak dlouho se provoz závodu

zastavuje, nýbrž je třeba, aby na dobu nečinnosti závodu bylo lze z okolností případu bezpečně usuzovati.

(Nález ze dne 31. října 1934 č. 7912/33.)

Prejudikatura: srv. Boh. A 2956/23, 5216/25, 5360/26.

Věc: Fa L.-é sklárny, akc. spol. v L., proti rozhodčí komisi podle zákona o závodních výborech v Roudnici n. L. o zrušení závodního výboru.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Podáním z 6. září 1932 oznámil závodní výbor v závodě st-lčině rozhodčí komisi podle zák. o záv. výborech v Ř., že závodní správa podle jejího sdělení neuznává záv. výbor a v důsledku toho že se členy záv. výboru nebude jednat, a navrhl, aby rozhodčí komise rozhodla, že správa závodu je povinna záv. výbor nadále uznávat a podle zák. o záv. výborech mu v činnosti nezabraňovati. Při jednání před rozhodčí komisí, jež na tuto stížnost bylo konáno, uvedl zástupce správy závodu, že provoz podniku byl správou na dobu delší nežli jeden měsíc úplně zastaven, takže záv. výbor byl podle § 25 zák. o záv. výborech zrušen. Správa závodu opětovně již dříve upozorňovala, že závod, nedojde-li k dohodě mzdové, bude zastaven na dobu delší, a také při zastavení provozu bylo to zdůrazňováno, aniž byla lhůta jednoměsíční jmenována. Zaměstnanci mohli viděti, že provoz bude zastaven na dobu delší jednoho měsíce, již z toho, že vana byla shasnuta a že dělníci dostali čtrnáctidenní výpověď; vytopení vany trvá 3 až 4 týdny. Ke tvrzení zástupce záv. výboru, že lhůta jednoho měsíce pro zastavení provozu nemohla býti předpokládána, ježto dělníkům bylo zástupcem závodu řečeno, že za 14 dní bude možno zase pracovati, uznal zástupce správy závodu, že je to sice pravda, avšak tím mělo býti dělnictvo jen upozorněno, aby co nejdříve práci nastoupilo. Rozhodčí komise usnesla se především vyslechnouti zástupce správy závodu o tom, jak vykládá vyhlášku závodu z 19. srpna 1932, kterou bylo dělníkům oznámeno snížení mezd s upozorněním, že o dělníku, který nenastoupí 3. září 1932 jako obvykle svou práci, bude se míti za to, že nesouhlasí s obsahem vyhlášky a že dnem 3. září 1932 rozvázal sám svůj pracovní poměr s firmou a uvedeného dne sám z práce vystoupil. Zástupce správy závodu při výsledku uvedl, že vyhláška nebyla propuštěním zaměstnanců a členů záv. výboru z práce, nýbrž že se jí předpokládalo samovolné vystoupení zaměstnanců z práce, a to vzhledem k tomu, že zaměstnanci mohli klidně dále pracovati za podmínek, ve vyhlášce uvedených.

Poté vydala rozhodčí komise 21. září 1932 nález, jímž stížnosti vyhověla a vyslovila, že správa závodu je povinna uznati, že záv. výbor po právu nebyl dosud podle § 25 lit. b) zák. o záv. výborech zrušen. V odůvodnění se praví, že zástupce správy závodu sice uvedl, že z různých okolností mohl každý souditi, že zastavení činnosti v závodě bude delší jednoho měsíce, avšak tato doba dosud neuplynula a pouhá domněnka o délce času, po který zastavení činnosti potrvá, nemůže nahraditi pevný předpoklad doby delší jednoho měsíce, který je výslovnou zákonnou podmínkou, aby bylo lze záv. výbor pokládati za zrušený podle § 25 lit. b) zák. o záv. výborech. Rozhodčí komise výslovně uvedla, že jejím nálezem není dotčena otázka, zda záv. výbor nebyl snad zrušen z jiného

důvodu, zejména platnou výpovědí členů záv. výboru.

Stížnost proti tomuto rozhodnutí podaná namítá především, že je nezákonné právní stanovisko nař. nálezu, že je třeba úmysl zastavení výrobní činnosti závodu výslovně dělnictvu sdělit, ježto zákon toho nepředepisuje, a že naopak následky předpisu § 25 lit. b) zák. č. 330/1921 Sb. pojí se k pouhému faktu zastavení výrobní činnosti na dobu delší jednoho měsíce. Než touto námitkou nepostihuje stížnost správně stanovisko žal. úřadu v důvodech jeho nálezu vyjádřené. V části důvodů, ve které shrnuje žal. úřad výsledky šetření, praví se ovšem, že je mezi stranami nesporné, že správa závodu ani ústně, ani písemně výslovně neprohlásila, že zastavuje provoz závodu na dobu delší jednoho měsíce, avšak z tohoto skutkového zjištění, jehož správnost stížnost ostatně nijak nepopírá, nevyvodil žal. úřad žádných důsledků.

Smysl nař. rozhodnutí, jehož textování může snad sváděti k mylnému výkladu, je zajisté jen ten, že nestačí pouhá domněnka o tom, na jak dlouhou dobu se provoz závodu zastavuje, nýbrž že je třeba, aby na dobu nečinnosti závodu bylo lze z okolností případu bezpečně usuzovati. Okolnosti zástupcem závodu při řízení u rozhodčí komise uvedené a v nálezu reprodukováné však žal. úřad nepokládá za takové, že by z nich plynul závěr, že zastavení provozu potrvá skutečně déle jednoho měsíce. Plyne z nich jen pouhá domněnka, nikoli však spolehlivý úsudek o délce doby, po kterou zastavení činnosti v závodě potrvá. Takto chápe nař. rozhodnutí ve svých dalších vývodech ostatně i sama stížnost.

K tomu slušelo uvážiti toto:

Podle § 25 lit. b) zák. č. 330/1921 Sb. zrušuje se záv. výbor, zastaví-li závod činnost na dobu delší jednoho měsíce. Rozhoduje tedy podle tohoto předpisu skutečnost zastavení činnosti závodu, avšak nikoli tato skutečnost sama o sobě, jak se stížnost domnívá, nýbrž kvalifikovaná tím, že zastavení činnosti děje se na dobu delší jednoho měsíce. Stížnost má patrně na mysli nálezy tohoto soudu Boh. A 2956/1923, 5216/1925, 5360/1926, jichž se také dovolává, přehlédla však, že v citovaných nálezech šlo jediné o otázku, nastává-li zrušení záv. výboru zastavením činnosti závodu ihned nebo teprve po uplynutí doby jednoho měsíce, takže v případech cit. nálezy řešených ovšem nebylo třeba a nebylo ani možno zabývatí se otázkou, jež tvoří předmět dnešního sporu. Je-li zastavení činnosti závodu zastavením na dobu delší jednoho měsíce, závisí zpravidla na vůli majitele závodu, který ve svých dispozicích výrobních nebyl až do vydání nař. č. 78/1934 Sb. po této stránce omezen, a mohl tedy nejen přivoditi zastavení činnosti svého závodu kdykoliv a z jakéhokoli důvodu, nýbrž na jeho vůli také záviselo, zda zastavení činnosti má trvati po určitou dobu, leda že by šlo o případy, kdy zastavení činnosti závodu a její neobnovení je přivoděno příčinami na vůli majitele závodu nezávislými, na př. živelní katastrofou. Vůle majitele závodu zastaviti činnost závodu a zastaviti ji na určitou dobu, nemusí arci býti výslovně projevěna. Stačí, je-li možno z okolností případu souditi, že zastavení činnosti závodu potrvá po dobu delší jednoho měsíce. Takovou okolností je i skutečnost (srov cit. nálezy), že v době rozhodování rozhodčí komise je závod fakticky již déle nežli jeden měsíc v nečinnosti. To měla zřejmě na mysli i rozhodčí komise,

když v důvodech svého rozhodnutí poznamenala, že doba jednoho měsíce od zastavení činnosti závodu v době jejího rozhodování ještě neuplynula. Tím není řečeno nic více, než že by zde musily býti jiné okolnosti, z nichž dalo by se souditi na zastavení činnosti závodu na dobu delší jednoho měsíce. V tom však není žádné nezákonnosti a stížnost je v tomto bodu bezdůvodná.

Otázka, zda jsou dány skutečnosti, z nichž lze in concreto usuzovati na vůli majitele závodu zastaviti činnost závodu na dobu delší jednoho měsíce, vymyká se ovšem z kognice tohoto soudu, neboť nejde tu o otázku právní, nýbrž o posouzení ryze skutkové, jež soud může přezkoumávati jediné s hlediska § 6 zákona o ss, tedy pouze potud, zda při zjišťování těchto skutečností nesběhla se vada řízení, zda úsudek úřadu ze zjištěných skutečností činěný není nelogický a zda není v rozporu se spisy. Stížnost v tomto směru skutečně vznáší námitku vadnosti řízení, uvádějíc, že rozhodčí komise se nepřesvědčila, že zastavení závodu nelze v daném případě pokládati za zastavení výroby na dobu delší jednoho měsíce. Než nehledíc k tomu, že takto formulovaná námitka není ve smyslu § 18 zák. o ss dostatečně konkretisována, neboť neuvádí, ve kterém směru rozhodčí komise měla potřebné šetření konati, není možno za zjištěného stavu věci stížnosti přisvědčiti. Podnět ke sporu vzešel z vyhlášky st-lčiny, již bylo dělnictvu oznámeno snížení mezd a zároveň vysloveno, že o těch zaměstnancích, kteří s novou úpravou mezd nesouhlasí, bude správa závodu míti za to, že samovolně z práce vystupují. Z této vyhlášky nelze nijak usuzovati na to, že by měla býti činnost závodu, třeba jen za určitých předpokladů, na určitou dobu zastavena. Z výsledku zástupce správy závodu před rozhodčí komisí, jak byl výše reprodukován, naopak vyplývá, že správa závodu s další činností závodu sama počítala. Rovněž z výpovědi zástupce správy závodu, který připustil, že dělnictvu bylo po zastavení práce oznámeno, že bude možno za 14 dní zase pracovati, nelze než usouditi, že v době, kdy závod byl zastaven, neměl majitel závodu úmyslu ponechatí závod v nečinnosti po dobu delší 14 dní. Proti všem těmto skutkovým zjištěním žal. úřadu nevznáší stížnost žádných námitek. Za této situace nelze však říci, že závěr žal. úřadu, že činnost závodu nebyla v kritické době zastavena na dobu delší jednoho měsíce, je procesně vadný.

Č. 11.516.

Z á v o d n í v ý b o r y : * Účast zástupce závodní správy při volbě závodního výboru nepřičí se ani zákonu o závodních výborech č. 330/1921 Sb., ani volebnímu řádu, vydanému nařízením č. 2/1922 Sb.

(Nález ze dne 31. října 1934 č. 16.707.)

V ě c: Vilém Sch. a Ervín P. v O. proti rozhodčí komisi podle zákona o závodních výborech v Děčíně o volbu závodního výboru.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Proti volbě závodního výboru u firmy J. v P. podali dnešní st-lé námitku k rozhodčí komisi podle zákona o závodních vý-